

ДЕЙНОСТ НА КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ В ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Развитието и насърчаването на културата, най-вече в областта на опазване културното наследство и стимулиране на иновативни политики в тази посока, е от съществено значение за поддържането на добра и динамична жизнена среда. Статистическите изследвания на НСИ осигуряват информация за дейността на културните институции в страната. Основните показатели и обхвата на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2018 г. на територията на област Плевен функционират 4 професионално действащи музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

Движимите културни ценности в тях са национално богатство и представляват част от Националния музейен фонд. Музейните експозиции в областта включват 405.1 хил. фондови единици, които представляват 5.5% от общия брой на експонатите, изложени в този вид културни институции в страната. През годината в музеите са постъпили 0.8 хил. нови фондови единици, от които 91.0% са от направени през 2018 г. дарения. По брой на изложените в музеите експонати областта заема 3-то място в страната. Новите информационни технологии навлизат активно и в музеите в област Плевен, създавайки възможности за по-добър и широк достъп до културното наследство. Те следват пътя на цифровизацията и улесняват комуникацията с посетителите. Броят на цифровизираните фондови единици през 2018 г. е 6.4 хиляди и спрямо предходната година намалява с 0.7%.

През 2018 г. броят на посещенията в музеите в област Плевен намалява с 3.4% спрямо предходната година и достига 192.9 хиляди. Чуждите граждани, посетили през 2018 г. четирите музея на територията на областта, са 14.3 хил. или 7.4% от общия брой на посетителите, при относителен дял за страната – 24.8%. В сравнение с предходната година чуждестранните гости се увеличават с 31.7%. Приблизително всяко четвърто лице, проявило интерес към музейните експозиции през 2018 г, е посетител в дните за свободен вход. За годината средно на един музей в област Плевен се падат 48.2 хил. посещения при 49.9 хил. през 2017 година. Средното равнище на показателя за страната е 29.2 хил. посещения на музей.

През 2018 г. изнесените пред посетителите в музеите беседи са 3.4 хил; уредени са 43 самостоятелни и 33 съвместни изложби. Активността на музейните работници включва и други организирани прояви – на територията на музеите са организирани 6 обсъждания на книги, осъществени са 31 видео прожекции, 29 концерта и 5 конкурса.

Общият персонал в музеите, функциониращи в област Плевен през 2018 г., е 100 души или 3.0% от общия брой за страната. В сравнение с 2017 г. броят на заетите се увеличава с 2.0%.

2. Театри

През 2018 г. на територията на област Плевен, са организирани общо 304 представления, които са посетени от 49.8 хил. зрители. В сравнение с 2017 г. броят на представленията намалява с 3.5%, а този на посетителите се увеличава с 29.2%. Средният брой посетители на едно представление в Плевенските театри е 164 души при средно 158 за страната. През 2017 г. равнището на показателя за страната е било малко по-ниско (145), а картината за областта е била по-неблагоприятна: средно 122 души на едно представление. Броят на посетителите за 2018 г. е 50 хил. при 39 хил. за предходната година. Значително по-голям интерес зрителите проявяват към представленията по произведения на български автори: средната посещаемост на едно представление е 215 души, а по творби на чужди автори има по-малко посетители на спектакли – 119 посетители. През 2017 г. посещаемостта при представления на чужди автори е била 117, а при български творци – 128 посетители. В национален мащаб през 2018 г. средната посещаемост на едно представление по чуждестранни автори е 186 души, докато при българските е 123 души.

Общият брой на постановките за 2018 г. е 27. Преобладават постановките от чужди автори – 14. През 2017 г. общо постановките са били повече – 21.

През 2018 г. в област Плевен развиват дейност 2 музикални колектива. В сравнение с предходната година представленията на тези колективи нарастват с 14.7%, а посещенията със 7.5%.

3. Библиотеки

През 2018 г. в област Плевен функционират 2 библиотеки с библиотечен фонд над 200 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Библиотечният фонд в област Плевен през 2018 г. се състои от 705.3 хил. библиотечни документа, като 86.6% (610.7 хил.) е зает от книги. Регистрираните читатели са 4 519, което е със 7.7% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията в библиотеките се увеличават с 10.5% и достигат 85.9 хиляди през 2018 година. Увеличава се заетият библиотечен фонд средно на един читател от 32 броя през 2017 г. на 33 броя през 2018 година.

4. Радиопрограмна дейност

През 2018 г. в област Плевен функционира 1 радиооператор, който е излъчил 3 202 часа радиопредавания, което е с 1 741 часа по-малко в сравнение с 2017 година.

5. Кина

В края на 2018 г. кината в област Плевен са 2, а киноекраните - 5.

В края на 2018 г. в област Плевен кинопрожекциите регистрират ръст от 4.8%, докато посещенията намаляват с 16.1% в сравнение с предходната година. През 2018 г. са прожектирани 227 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 175 - американски, 29 – европейски, 17 – български и други - 6.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. Броят на музеите е в съответствие със Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.). За 2018 г. има прекъсване на динамичния ред в данните за броя на музеите и те не са съпоставими спрямо предходните години.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружества и сдружения, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцените, местата, представленията, посетителите, постановките по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на радио- и телевизионните оператори се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).